

Lentäjän poika

– Isän paikka lapsen elämässä.

”Minä ihailin villiä voimaa,
Minä nöyristä lapsista nöyryn.
Ja kun moottorit ampuivat sankarin matkaan,
Jäin seuraavaa odottamaan. ”

Säkeistö laulusta Lentäjän poika (Erkka Kettunen, 1986)

Ari Inkinen – Helsingin NMKY
Kumppanuutta lasten hyvinvoinnin edistämiseksi

Miksi lapset kaipaavat ja tarvitsevat isän hoivaa (Huttunen 2008)

Isän harvinaista on herkkua Suomessa 2008

- Hyvä ja paha ei kasaudu vain toiseen vanhempaan
- Kaksi hoivaavaa vanhempaa voivat kompensoida, korvata tai paikata toistensa tekemisiä tai tekemättä jättämisiä
- Kaksi hoivaavaa vanhempaa mahdollistavat lapselle paremmin vihan tunteiden työstämisen paremmin kuin yhden hoivan antajan tilanteessa

Hoivaavan isän merkitys pojalle (Huttunen 2008)

- Poika saisi olla turvallisesti lapsena riittävän kauan
- On helpompaa löytää identiteettinsä ja paikkansa miesten maailmassa
- Ihmissuhde- ja sosiaaliset taidot kohenevat
- Riski epäsosiaaliseen ja väkivaltaiseen käyttäytymiseen vähenee
- Riski koulutukselliseen ja/tai sosiaaliseen syrjäytymiseen vähenee

Hoivaavan isän merkitys tytölle (Huttunen 2008)

- Tytölle syntyisi **miehen hoivan odotusarvo** omassa elämässään
 - Hän pitäisi toisissa miehissä ja miesten maailmassa hoivaavuutta luontevana, asiaan kuuluvana ja myös miehiltä odotettavana
- Tyttö **tutustuisi oikeasti isän ”toisenlaisuuteen”**, miesten maailmaan ja kulttuuriin sekä miehisyyden erilaisiin ilmenemismuotoihin
- Tyttö **oppisi tuntemaan, erottamaan ja tunnistamaan** erilaisia miehiä ja maskuliinisuuksia
- Tytölle **kehittyisi vahva identiteetti**, luottamus omiin kykyihin ja usko siihen, että minut hyväksytään ja minä olen arvokas ihmisenä.

Mitä isä saa (Huttunen 2008)

- Elämän tärkeät asiat ja arvot asettuvat ja pysyvät kohdallaan
- Jaksaa paremmin pysyä aikuisena, vastuullisena miehenä myös kodin ulkopuolella
- Lapset luovat terveellisen sosiaalisen verkoston joka tarjoaa miehellekin parhaat ihmissuhteet
- Lapset antavat pakkosuojaa ”työnarkomaniaa” ja -uupumusta jopa masennustakin vastaan
- Lapset muodostavat tolkullisen arjen
- Hoivan antaminen on terapeutista miehelle itselleen

Isillä on lapsille riittävästi aikaa

- Yli 50% isistä viettää omasta mielestään lapsensa kanssa runsaasti tai riittävästi aikaa. Avovastauksissa podettiin kuitenkin huonoa omaatuntoa ajan riittävydestä, esim. työn takia. (Säkjärvi 2008.)
- Isät ja lapset olivat yhdessä arkisin 1-2h ja viikonloppuisin liki 5h (Halme 2008)
- Puolet isistä toivoi voivansa olla enemmän lastensa kanssa (Halme 2008)
- Akateemisesti koulutetut, keski- ja hyvätuloiset olivat vähemmän läsnä, kuin pienituloisemmat ja vähemmän koulutetut isät (Halme 2008)

Eräät ilmiöt (Halme 2008)

- Parisuhde ja isyys. Tampereen yliopisto
N=2500. Postikysely (33%)
- 32% isistä voitiin luokitella alkoholin riskikäyttäjiksi
- 39% isistä käytti alkoholia vähintään 2-3 kertaa viikossa

- 30.000 lasta kokee vanhempien eron vuosittain
- Isän alkoholinkäyttö ja parisuhdeongelmat näyttävät vähentävän isän ja lasten yhdessäolon määrää ajallisesti

Isät, jotka eivät asu lastensa kanssa

- Lähes **puolet** näkee lapsiaan päivittäin
- Harvemmin, kuin viikoittain, näkee lapsiaan vain 21% isistä
- Etäisä? = etäinen, kaukainen?

Taulukko 6. Etäisien tapaamistiheys lastensa kanssa

Tapaamistiheys	<i>Lkm</i>	%
Päivittäin	79	47
2 - 3 kertaa viikossa	22	13
Kerran viikossa	17	10
Kaksi kertaa kuukaudessa	15	9
Kerran kuukaudessa	8	5
Harvemmin kuin kerran kuukaudessa	11	7
Lapsi asuu puoliksi kanssani, puoliksi äidil- lään	15	9
<i>Yhteensä</i>	<i>167</i>	<i>100</i>

Sosiaalikehitys Oy, 2008 (Kyselyn on tilannut MLL, vastauksia oli 936)

Miten isät mieluiten viettävät aikaa lastensa kanssa? (Säkjärvi 2008)

- Ulkoileminen
- Leikkiminen tai puuhailu yhdessä
- Kotona oleminen
- Osallistuminen lasten harrastuksiin ja niihin kuljettamiseen
- Pelaaminen (ei tietokoneella)
- Myös lapsille lukeminen oli mieluisaa

Osallistuminen isä-toimintaan (Säkäjäarvi 2008)

- 22% oli osallistunut isä-toimintaan.
 - Tieto toiminnasta oli saatu pääasiassa kumppanilta (58%) tai lehdestä (28%)
- Miksi toiminta kiinnostaa
 - Mukava tapa viettää aikaa lasten kanssa (82%)
- Mihin osallistutaan
 - Yhteiset kerhot ja retket lasten kanssa kiinnostavat eniten isiä
- Kiinnostavin järjestäjä
 - Urheiluseurat (69%)

Kuinka usein ja mihin aikaan

- Vain joka viides osallistuisi kerran viikossa

Taulukko 17. Isätoimintaan osallistumisen tiheys (isätoimintaan osallistumattomat)

Osallistumistiheys	Lkm	%
Useammin kuin kerran viikossa	9	1 %
Kerran viikossa	109	16 %
Kerran kahdessa viikossa	139	20 %
Kerran kuukaudessa	175	25 %
Harvemmin	52	8 %
Satunnaisesti tarpeen mukaan	206	30 %
<i>Yhteensä</i>	690	100 %

- NMKY-järjestöjen saaman palautteen perusteella toimintaan osallistuttaisiin mieluiten viikonloppuisin (4/5)

NMKY-järjestöjen isä-lapsi-toiminta

- Helsingin, Tampereen ja Turun NMKY-järjestöt kehittävät isä-lapsi-toimintaa vuosina 2007-2010
- Järjestöt on perustettu 1800-luvun lopulla ja toimivat edelleen ajan hengessä ihmisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamiseksi
- Isä-lapsi-toiminnassa on keskeistä
 - Lapsilähtöisyys
 - Toiminnallisuus
 - Tavoitteellisuus
 - Vahva tietoperusta

Paikka yhteiseen olemiseen

- Tarjota isällä aika ja paikka yhteiseen olemiseen ja tekemiseen lapsensa kanssa
- Vahvistaa isän ja lapsen vuorovaikusta
- Motivoida isää yhteiseen olemiseen ja tekemiseen lapsen kanssa heidän arkiympäristössään
- Isät 35-55-vuotiaita
- Lapset 6-12-vuotiaita

Lasten ja isien yhteinen leiritoiminta

- Keskeinen toimintatapa on isien ja lasten yhteiset viikonloppuleirit
 - Matala kynnys
 - Rento ohjelma
 - Perheen kunnioittaminen
 - Isän ja lapsen tarpeet
 - Kustannustehokkuus
- Paikallista kaupunkitoimintaa
 - Yhteiset kerhot ja kurssit
 - Tapaamiset ja retket

Leiriohjelma tukee

- Jokaisella perheellä oma huone
- On ohjelmaa, mutta siihen ei ole pakko osallistua
- Viikonloppu sisältää ohjattua tai omaehtoista kahdenkeskistä tekemistä
- Tittelit ja taustat unohdetaan
- Päivärytmi rakentuu lasten tarpeista
- Ei kielitaitovaatimuksia
- Leirin työntekijät ovat läsnä ja tekevät leiriä yhdessä isien kanssa

Vahvistaa isän ja lapsen suhdetta

- Aikuisilta saadun palautteen mukaan
 - Lähes poikkeuksetta toiminta vahvistaa isän ja lapsen suhdetta.
 - Isät ovat olleet tyytyväisiä järjestettyyn toimintaan.
 - Toiminta rohkaisee isiä olemaan arjessa enemmän lastensa kanssa

- Lapsilta saadun palautteen mukaan
 - Lapset ovat saaneet olla isä jakamattoman huomion kohteena ja ovat siitä nauttineet.
 - Toiminta on vastannut lasten tarpeita.
 - Lapset ovat olleet erittäin tyytyväisiä leiriin

Yhteinen hyöty

- Toiminnalla ehkäistään isien humalajuomista
 - Konkreettisen toiminnan kautta
 - Tarjoamalla tieto ”humala on haitta”
 - Vaikuttamalla asenteisiin

- Toiminnalla vahvistetaan lapsuutta
 - Kokonaisvaltaista isän läsnäoloa
 - Kokemusta isän hoivasta
 - Iloa yhteisestä ajasta, paikasta ja tekemisestä

Toimintaympäristöt

Kansalais-
toiminta

Toiminnalla on
kysyntää ja se
vastaa isien ja
lasten tarpeisiin

Ehkäisevä
lastensuojelu

Konkreettinen
työväline
Kustannustehokas

Perhe-
keskeinen
Tyhy-
toiminta

Lisää tuottavuutta
Vahvistaa
päihitteettömyyttä
Kilpailukeino

- **Isä-lapsi-hanke**
- Ari Inkinen, Helsingin NMKY
 - ari.inkinen@hnmky.fi
 - Puh. 0400 411 690

- Turun NMKY:n isä-lapsi-toiminta
 - Ilpo Lahdenkauppi
 - Ilpo.lahdenkauppi@tynmky.fi
 - 050 344 7720

www.isa-lapsi.fi

Lähteet

- Halme Nina, Isyys ja parisuhde 6.11.2008 Pori
- Huttunen Jouko, Isyyden kaipuu ja isän ikävä, esitys 6.11.2008 Pori
- Palautteet NMKY-järjestöjen isä-lapsi-toiminnasta 2008
- Säkijärvi Maija 2008, Mitä kuuluu isä?, Hämeenlinna: Sosiaalikehitys.
(Kyselyn oli tilannut MLL, vastauksia oli 936)

Kuvat

www.rodeo.fi Kuvat on tarkoitettu vain Helsingin NMKY:n käyttöön.